

Dosarul nr. 2ra-699/22
2-19189773-01-2ra-18052022

Instanța de fond: Judecătoria Orhei, sediul Telenești – G. Popa
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Sîrbu, D. Dulghieru, V. Buhnaci

DECIZIE

03 august 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Mariana Pitic
Victor Burduh
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Vladimir Cărauș,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Vladimir Cărauș
împotriva Instituției Publice Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul
Telenești cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea la locul de muncă,
încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral
și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 22 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-a respins apelul declarat de către Vladimir Cărauș, s-a menținut hotărârea din
data de 17 mai 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești,

constată:

La 19 aprilie 2019 Vladimir Cărauș a depus o cerere de chemare în judecată,
concretizată ulterior, împotriva IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni,
r-nul Telenești, finalmente solicitând anularea ordinului nr. 73 din 05 februarie 2019
emis de directorul IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești
privind concedierea din funcția de director adjunct cu cumularea funcției de profesor
de matematică în baza art. 86, alin.(1), lit. y¹) din Codul muncii, restabilirea în funcția
precedentă și anume director adjunct pe 0,25 unități, cu cumularea funcției de profesor
de matematică cu o normă didactică de 18 ore pe săptămână pe o perioadă determinată
până la 17 iunie 2021, încasarea salariului mediu lunar tarifar în calitate de director
adjunct și profesor de matematică, care la situația din 01 ianuarie 2019, 2020 și 2021,
constitua 9 252,57 lei, 10 806,88 lei și 11 247,49 lei, reținute nelegitim pentru perioada
de la 30 ianuarie 2019 până la data restabilirii, a cheltuielilor de judecată pentru
asistență juridică în mărime de 8 100 lei, a cheltuielilor de transport în mărime de
1 500 lei și repararea prejudiciului moral estimat în sumă de 50 000 lei.

În motivarea cererii de chemare în judecată Vladimir Cărauş a indicat că anterior între acesta şi IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Teleneşti a avut loc un litigiu de muncă, care a fost soluţionat pe cale judecătorească.

Astfel, prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Teleneşti din 29 ianuarie 2019 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Vladimir Cărauş, s-a anulat ordinul nr.34 din 18 iunie 2018 emis de directorul IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Teleneşti cu privire la încetarea contractului individual de muncă încheiat pe o perioadă determinată cu Vladimir Cărauş, profesor de matematică, emis în baza art.82, alin.(1), lit. f) din Codul muncii în legătură cu expirarea termenului ca nelegitim, s-a restabilit Vladimir Cărauş în funcţia de director adjunct cu cumularea funcţiei de profesor de matematică în IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Teleneşti, s-a încasat salariul pentru funcţia de profesor de matematică şi pentru funcţia de director adjunct, cheltuielile de judecată şi compensarea prejudiciului moral.

Reclamantul a menţionat că în legătură cu neinvitarea la şcoală pentru a i se aduce la cunoştinţă ordinul de restabilire în funcţia deţinută anterior, la 01 februarie 2019, a expediat prin poştă o cerere prin care a solicitat restabilirea în funcţia de director adjunct pe 0,25 unităţi şi profesor de matematică cu o normă didactică de 18 ore pe săptămână, în conformitate cu hotărârea instanţei de judecată din 29 ianuarie 2019.

La 05 februarie 2019 în prezenţa profesorilor Raisa Rotari, Alexandru Nicov şi Mihaela Moraru, directorul IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Teleneşti, Aurica Bargan i-a adus la cunoştinţă concomitent două ordine şi anume ordinul nr.72 din 30 ianuarie 2019 cu privire la restabilirea în funcţie de director adjunct cu cumularea funcţiei de profesor de matematică şi ordinul nr.73 din 05 februarie 2019 cu privire la concedierea lui Vladimir Cărauş în temeiul art. 86, alin.(1), lit. y¹) din Codul muncii.

Vladimir Cărauş a indicat că ordinele menţionate sunt formale, fiind emise în contradicţie cu art. 89 şi 90 din Codul muncii, cât şi fără o executare reală şi deplină a hotărârii judecătoreşti din 29 ianuarie 2019, care obliga administraţia gimnaziului la acţiuni concrete indicate în hotărâre.

În opinia reclamantului restabilirea în funcţie a fost o ficţie, deoarece în ziua de 05 februarie 2019, când i s-a adus la cunoştinţă ordinul nr. 72 din 30 ianuarie 2019 privind restabilirea în funcţie, i s-a adus la cunoştinţă şi ordinul nr. 73 din 05 februarie 2019 privind concedierea. Vladimir Cărauş a menţionat că nu a semnat ordinul de concediere, deoarece nu a fost întocmit un acord suplimentar la contractul individual de muncă nr. 127 din 28 august 2017 şi nu a fost încheiat un contract individual de muncă distinct pe cumularea funcţiei de profesor de matematică.

Prin cererea de concretizare a pretenţiilor reclamantul a indicat că fiind pensionar şi membru de sindicat, directorul IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Teleneşti, Aurica Bargan trebuia să respecte şi cerinţele art.87, alin.(1) din Codul muncii, conform cărora concedierea membrilor de sindicat în temeiul art. 86, alin.(1) lit. y¹) din Codul muncii poate avea loc doar cu consultarea prealabilă a organului (organizatorului) sindical din unitate.

Astfel, Vladimir Cărauş a susţinut că prin acţiunile ilegale ale directorului IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Teleneşti a rămas şomer şi a fost

lipsit de salariu pentru funcția de profesor de matematică și pentru funcția de director adjunct al IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești.

Totodată, a mai indicat că a suportat cheltuieli pentru servicii juridice și cheltuieli de transport, iar în urma suportării suferințelor psihice a căpătat o boală incurabilă de nelecuit „diabet zaharat”, astfel, mărimea prejudiciului moral o estimează la 50 000 lei.

Prin hotărârea din data de 17 mai 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de către Vladimir Cărăuș împotriva IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești, privind anularea ordinului nr.73 din 05 februarie 2019 cu restabilirea în funcția de director adjunct și profesor de matematică, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 214,219-222,vol.I)

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel, în termen, de către Vladimir Cărăuș. (f.d. 218, vol.I)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 22 decembrie 2021 a respins apelul declarat de către Vladimir Cărăuș, a menținut hotărârea din data de 17 mai 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești. (f.d.42,43-54, vol.II)

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Vladimir Cărăuș, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea cererii de chemare în judecată sau remiterea cauzei la rejudicare. (f.d.59-73, vol.II)

În motivarea recursului Vladimir Cărăuș a indicat că instanța de apel a emis decizia recurată cu interpretarea eronată a normelor de drept material și procedural, cât și aprecierea eronată a circumstanțelor de fapt.

Instanțele de judecată au ajuns la concluzia respingerii cererii de chemare în judecată, invocând doar faptul că Vladimir Cărăuș este pensionar. În opinia recurentului motivarea instanțelor de judecată de respingere a argumentul precum că a fost concediat în perioada aflării în concediu medical și anume că certificatul de boală a fost obținut după ce a luat cunoștință cu ordinul de concediere reprezintă o discriminare în câmpul muncii pe criteriu de vârstă.

Vladimir Cărăuș a indicat că instanțele de judecată nu s-au expus asupra respectării de către IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești, a procedurii de restabilire în funcția de director adjunct și profesor de matematică. Recurentul a susținut că de facto acesta nu a fost restabilit, deoarece nu i s-a oferit ore de matematică și unități de director adjunct. Pentru a fi restabilit în funcția de profesor de matematică era necesar de a semna acord suplimentar la contractul individual de muncă, din motiv că norma didactică din anul de studii 2017-2018 nu corespunde cu norma didactică din anul de studii 2018-2019. Refuzul directorului de a semna contractul individual de muncă urma să fie comunicat salariatului, ceea ce nu a avut loc deoarece tot în aceeași zi i s-a aduc la cunoștință și ordinul de concediere.

În opinia recurentului concedierea acestuia în temeiul art. 86, alin. (1), lit. y¹) din Codul muncii este un instrument folosit de către directorul IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești de a-l concedia în ciuda faptului că prin hotărârea judecătorească a fost restabilit.

La fel a menționat că instanțele de judecată nu au verificat respectarea procedurii de concediere și anume nu a fost preavizat, iar acordul comitetului sindical a fost

eliberat cu încălcarea art. 87, alin. (4), fiind eliberat în aceeași zi cu data solicitării și nu în 10 zile lucrătoare de la data solicitării.

În conformitate cu art. 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 22 decembrie 2021, expediată recurentului prin oficiul poștal, iar avocatului acestuia prin posta electronică la data de 01 martie 2022. (f.d. 57, vol.II)

Vladimir Cărauș s-a conformat prevederilor legale și la data de 20 aprilie 2022 prin intermediul oficiului poștal a expediat în adresa Curții Supreme de Justiție recursul împotriva deciziei din data de 22 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău. (f.d.59-73, vol.II)

La 18 mai 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești și a directorului Aurica Bagran copia recursului declarat de către Vladimir Cărauș. (f.d. 86, vol. II)

IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești și directorul Aurica Bagran au recepționat copia recursului expediat, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele dosarului, însă până la data examinării recursului acestea nu au prezentat opinia asupra argumentelor invocate în recursul depus de către Vladimir Cărauș. (f.d. 95-96, vol. II)

În conformitate cu art. 439, alin. (2) din Codul de procedură civilă după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului.

Prin încheierea din 22 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a declarat admisibil recursul depus de către Vladimir Cărauș împotriva deciziei din 22 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și s-a numit spre examinare, în complet de cinci judecători.

Prin prisma art. 441 și 444 din Codul de procedură civilă recursul se examinează de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței se plasează pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate problemele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimații, care au recepționat copia recursului, au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse.

Cu titlu subsidiar, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson vs Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Põnkä vs Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34, decizia nr. 95 din 19 decembrie 2016 a Curții Constituționale, parag. 26 – 27).

În conformitate cu articolul 432, alin. (2), lit. a) din Codul de procedură civilă se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată. Alin. (4) din același articol prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Vladimir Cărauș, întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 445, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Prin prisma prevederilor art. 118, alin. (3) din Codul de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130, alin. (1-3) din Codul de procedură civilă statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Recapitulând esența litigiului, în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțe de judecată și confirmată de părți.

Astfel, probatoriul acumulat în materialele dosarului demonstrează că la 28 august 2017 între Vladimir Cărauș și IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 127, prin care Vladimir Cărauș a fost numit în funcție de director adjunct pe o perioadă determinată de la 01 septembrie 2017 până la 17 iunie 2021. (f.d. 19, vol. I)

Potrivit ordinului IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești nr. 8 din 28 august 2017 Vladimir Cărauș a fost numit în funcție de director adjunct, începând cu 01 septembrie 2017 până la 17 iunie 2021, cumulând și funcția de profesor de matematică. (f.d. 18, vol. I)

Prin ordinul IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești nr.34 din 18 iunie 2018, emis în baza art.82, alin.(1), lit. f) din Codul muncii, s-a încetat contractul individual de muncă încheiat pe o perioadă determinată cu Vladimir Cărauș, profesor de matematică, în legătură cu expirarea termenului contractului.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 29 ianuarie 2019 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Vladimir Cărauș, s-a anulat ordinul nr.34 din 18 iunie 2018 cu privire la încetarea contractului individual de muncă încheiat pe o perioadă determinată cu Vladimir Cărauș, profesor de matematică, emis în baza art.82, alin.(1), lit. f) din Codul muncii în legătură cu expirarea termenului ca nelegitim, s-a restabilit Vladimir Cărauș în funcția de director adjunct cu cumularea funcției de profesor de matematică în IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești, s-a încasat salariul pentru funcția de profesor de matematică și pentru funcția de director adjunct, cheltuielile de judecată și s-a compensat prejudiciul moral.

Prin ordinul IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești nr.72 din 30 ianuarie 2019 Vladimir Cărauș a fost restabilit în funcție de director adjunct cu cumularea funcției de profesor de matematică, începând cu data de 30 ianuarie 2019. (f.d. 13, vol.I)

Prin ordinul nr.73 din 05 februarie 2019 în temeiul art. 86, alin.(1), lit. y¹) din Codul muncii s-a desfășurat contractul individual de muncă cu Vladimir Cărauș, director adjunct cu cumularea funcției de profesor de matematică în IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești, începând cu 05 februarie 2019. (f.d. 14, vol.I)

Totodată, materialele dosarului atestă că conform certificatului de concediu medical seria 01, nr.344039 Vladimir Cărauș în perioada 05 februarie 2019-20 februarie 2019 s-a aflat în concediu medical. (f.d. 17, vol.I)

Vladimir Cărauș, considerând ilegal ordinul de încetare a contractului individual de muncă, la 19 aprilie 2019 s-a adresat cu prezenta acțiune, solicitând anularea ordinului nr. 73 din 05 februarie 2019 cu privire la concediere în temeiul art. 86, alin.(1), lit. y¹) din Codul muncii, restabilirea în funcția de director adjunct pe 0,25 unități, cu cumularea funcției de profesor de matematică cu o normă didactică de 18 ore pe săptămână pe o perioadă determinată până la 17 iunie 2021, încasarea salariului mediu lunar tarifar în calitate de director adjunct și profesor de matematică reținute nelegitim pentru perioada de la 30 ianuarie 2019 până la data restabilirii, încasarea cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului moral.

Fiind investită cu examinarea cauzei, Judecătoria Orhei, sediul Telenești prin hotărârea din data de 17 mai 2021 a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Vladimir Cărauș.

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 22 decembrie 2021 a respins apelul declarat de către Vladimir Cărauș, a menținut hotărârea din data de 17 mai 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești. (f.d.42,43-54, vol. II)

În opinia instanțelor de judecată ierarhic inferioare ordinul IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești nr. 73 din 05 februarie 2019 este legal, deoarece Vladimir Cărauș la data emiterii ordinului era pensionar pentru limita de vârstă, astfel, în temeiul art. 86, alin. (1), lit. y¹) din Codul muncii, angajatorul era îndreptățit să-l concedieze.

Instanța de recurs constată această soluție a instanțelor de judecată ca fiind greșită, rezultată din neelucidarea tuturor circumstanțelor importante speței și aplicarea eronată a normelor de drept material, motiv din care nu poate fi menținută.

Astfel, problema de bază supusă controlului judecătoresc în faza de recurs constă în verificarea corectitudinii aplicării de către instanțele de judecată a prevederilor Codului muncii privind desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată determinată.

Pentru a elucida aspectele abordate în speță, instanța de recurs va raporta circumstanțele prezentate mai sus la normele de drept material ce reglementează raportul juridic dedus judecății.

În conformitate cu art. 45 din Codul muncii contractul individual de muncă este înțelegerea dintre salariat și angajator, prin care salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcție, să respecte regulamentul intern al

unității, iar angajatorul se obligă să-i asigure condițiile de muncă prevăzute de prezentul cod, de alte acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de muncă, precum și să achite la timp și integral salariul.

Din materialele dosarului rezultă că la 28 august 2017 a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 127, prin care Vladimir Căraș a fost numit în funcție de director adjunct al IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești pe perioada 01 septembrie 2017-17 iunie 2021.

Ulterior, angajatorul la inițiativa sa, prin ordinul nr.73 din 05 februarie 2019, a desfăcut contractul individual de muncă încheiat cu Vladimir Căraș pe perioadă determinată, până la expirarea termenului contractului, invocând prevederile art. 86, alin.(1), lit. y¹) din Codul muncii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că încetarea contractului individual de muncă este reglementată de legislația muncii, avându-se în vedere respectarea unor principii care sunt de natură să asigure atât interesele celor angajați, cât și interesele angajatorilor.

Conform art. 81, alin. (1) din Codul muncii contractul individual de muncă poate înceta:

- a) în circumstanțe ce nu depind de voința părților (art. 82, 305 și 310);
- a¹) prin acordul scris al părților (art.82¹);
- b) la inițiativa uneia dintre părți (art.85 și 86).

Astfel, legislația muncii stabilește mai multe temeiuri de încetare a contractului individual de muncă, unul dintre acestea fiind la inițiativa angajatorului.

Articolul art. 86 din Codul muncii enumeră circumstanțele care duc la încetarea contractului individual de muncă pe durată nedeterminată și determinată la inițiativa angajatorului.

Prin urmare, instituția concedierii stabilește posibilitatea angajatorului de a desface contractul individual de muncă, atât încheiat pe o perioadă nedeterminată, cât și determinată.

În conformitate cu art. 86, alin. (1), lit. y¹) din Codul muncii desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă se admite pentru deținerea de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vârstă.

Totodată, deși legislatorul a prevăzut posibilitatea încetării la inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă de perioadă nedeterminată și determinată, prin nota la art. 86 din Codul muncii a menționat că *persoanele concediate în temeiul lit.y¹) pot fi angajate pe o durată determinată conform art.55, lit. f)*, potrivit căruia contractul individual de muncă pe perioadă determinată se încheie cu persoanele pensionate, conform legislației în vigoare, pentru limită de vârstă ori vechime în muncă și nu sunt încadrate în câmpul muncii – pe o perioadă de până la 2 ani, care, la expirare, poate fi prelungită.

Din coroborarea prevederilor art. 86, alin. (1), lit. y¹) și nota la această normă legală rezultă că litera y¹) se aplică numai dacă contractul individual de muncă este încheiat cu o persoană care nu are statut de pensionar, iar după desfacerea acestuia poate fi încheiat un alt contract individual de muncă pe perioadă determinată. Acest fapt se profilează și în decizia Curții Constituționale nr. 61 din 19 iunie 2018.

Prin urmare, legislatorul nu a urmărit obligarea angajatorului de a concedia salariatul, care deține statutul de pensionar pentru limita de vârstă, dar i-a oferit în

temeiul literei y¹) a art. 86, alin. (1) din Codul muncii dreptul de a desface contractul individual de muncă încheiat pe o perioadă nedeterminată, totodată a acordat angajatorului, în temeiul art.55, lit. f), posibilitatea de a angaja persoanele concediate pe motivul deținerii statutului de pensionar pentru limita de vârstă pe o perioadă determinată.

În speță este evident faptul că contractul individual de muncă nr. 127 din 28 august 2017 a fost încheiat cu Vladimir Căraș când acesta deținea deja statutul de pensionar pentru limita de vârstă și că contractul este pe perioadă determinată de la 01 septembrie 2017 până la 17 iunie 2021.

În condițiile relatate instanța de recurs concluzionează că IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești nu avea dreptul să desfacă contractul individual de muncă nr. 127 din 28 august 2017 încheiat cu Vladimir Căraș în temeiul art. 86, alin. (1), lit. y¹) din Codul muncii, deoarece contractul individual de muncă a fost încheiat cu un pensionar pe o perioadă determinată și anume 01 septembrie 2017-17 iunie 2021.

Necâtând la acest fapt instanțele de judecată au respins acțiunea, reținând că la momentul desfacerii contractului individual de muncă Vladimir Căraș era pensionar, și în opinia instanțelor, angajatorul corect a desfăcut contractul individual de muncă. Această concluzie a instanțelor de judecată rezidă din interpretarea eronată a normelor de drept material ce reglementează instituția concedierii raportată la circumstanțele cauzei, ori pentru a fi aplicabilă prevederea art. 86, alin. (1), lit. y¹) din Codul muncii este necesar ca contractul individual de muncă să fi fost încheiat până la atingerea vârstei de pensionare, pe o perioadă nedeterminată.

În urma celor relatate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că acțiunea pretenția lui Vladimir Căraș cu privire la anularea ordinului nr. 73 din 05 februarie 2019 emis de directorul IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești privind concedierea din funcția de director adjunct cu cumularea funcției de profesor de matematică în baza art. 86, alin.(1), lit. y¹) din Codul muncii este întemeiată și urmează a fi admisă.

Subsecvent constatării încălcării de către angajator a legislației muncii și anulării ordinului de concediere instanța de recurs va verifica legalitatea pretenției lui Vladimir Căraș cu privire la restabilirea în funcție de director adjunct pe 0,25 unități, cu cumularea funcției de profesor de matematică cu o normă didactică de 18 ore pe săptămână.

În conformitate cu prevederile art. 89, alin. (1) din Codul muncii salariatul transferat nelegitim la o altă muncă sau eliberat nelegitim din serviciu poate fi restabilit la locul de muncă prin negocieri directe cu angajatorul, iar în caz de litigiu - prin hotărâre a instanței de judecată.

Norma de drept menționată a stabilit că salariatul eliberat nelegitim de la locul de muncă poate fi restabilit de către instanța de judecată. Totodată, instanța de recurs subliniază că restabilirea în funcție a salariatului cu care a fost încheiat un contract individual de muncă pentru o perioadă determinată este posibilă numai în limitele temporale indicate în contract.

La caz, contractul individual de muncă nr.127 din 28 august 2017, prin care Vladimir Căraș a fost numit în calitate de director adjunct al IP Gimnaziul „Anton

Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești a fost încheiat pe o perioadă determinată de la 01 septembrie 2017 până la 17 iunie 2021. (f.d. 19, vol. I)

Astfel, necătând la faptul constatării concedierii ilegale, instanța de recurs conchide că pretenția lui Vladimir Căraș cu privire la restabilirea la locul de muncă este depășită și necesită a fi respinsă, deoarece termenul contractului individual de muncă nr.127 din 28 august 2017 a expirat la data de 17 iunie 2021, iar conform art. 50, alin. (6) din Codul educației directorul și directorii adjuncți ai instituției publice de învățământ general sunt numiți în funcție pentru un termen de 5 ani. La expirarea acestui termen, contractul individual de muncă al conducătorului încetează de drept, funcția devenind vacantă.

În continuare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide ca fiind întemeiată pretenția lui Vladimir Căraș cu privire la încasarea salariului pentru absență forțată de la muncă, deoarece prin prisma art. 90 din Codul muncii angajatorul poartă răspundere pentru eliberarea nelegitimă din serviciu.

Conform alin. 2, art. 90 din Codul muncii stabilește repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în: a) plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă;

b) compensarea cheltuielilor suplimentare legate de contestarea transferului sau a eliberării din serviciu (consultarea specialiștilor, cheltuielile de judecată etc.);

c) compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului.

În conformitate cu prevederile art. 330, alin. (1), lit. b) din Codul muncii angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de eliberare ilegală din serviciu sau transfer ilegal la o altă muncă.

La caz, se atestă că Vladimir Căraș a fost concediat ilegal începând cu data de 05 februarie 2019, care prin prisma art. 81, alin. (2) din Codul muncii este ultima zi de muncă. Prin urmare, în perioada de la 06 februarie 2019 până la data 17 iunie 2021, Vladimir Căraș a fost privat ilegal de dreptul de a munci, fiind concediat ilegal prin ordinul nr. 73 din 05 februarie 2019 din funcția de director adjunct cu cumularea funcției de profesor de matematică în IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești.

Potrivit listei tarifare eliberată de Șeful Direcției Generale Educație Telenești salariul mediu lunar stabilit pentru Vladimir Căraș la situația din 01 ianuarie 2019 era format din salariu mediu pentru funcția de director adjunct în mărime de 1 575,75 lei, pentru funcția de profesor de matematică pentru 14 ore, în mărime de 6 088,72 lei, pentru cercuri pentru 4 ore în mărime de 1 588,10 lei, în total suma de 9 252,57 lei.

La situația din 01 ianuarie 2020 era format din salariu mediu pentru funcția de director adjunct în mărime de 2 409,00 lei, pentru funcția de profesor de matematică, pentru 14 ore, în mărime de 6 659,88 lei, pentru cercuri pentru 4 ore, în mărime de 1 738,00 lei, în total suma de 10 806,88 lei.

La situația din 01 ianuarie 2021 era format din salariu mediu pentru funcția de director adjunct în mărime de 2 612,50 lei, pentru funcția de profesor de matematică pentru 14 ore în mărime de 6 848,11 lei, pentru cercuri pentru 4 ore în mărime de 1 786,88 lei, în total suma de 11 247,49 lei. (f.d. 209, vol. I)

Vladimir Cărăuș solicită încasarea salariului neachitat pentru funcția de director adjunct pe 0,25 unități și profesor de matematică cu o normă didactică de 18 ore pe săptămână pentru perioada absenței forțate de la muncă.

În circumstanțele relatate, raportate la normele legale ce reglementează răspunderea angajatorului pentru eliberarea nelegitimă din serviciu, instanța de recurs reține ca fiind întemeiată pretenția lui Vladimir Cărăuș privind încasarea salariului pentru absență forțată de la muncă.

Pentru a ajunge la această concluzie Colegiul lărgit reține că Vladimir Cărăuș pentru perioada 06 februarie 2019-31 decembrie 2019 a fost privat nelegitim de suma de 17 333,25 lei pentru funcția de director adjunct, de suma de 66 975,92 lei pentru funcția de profesor de matematică pentru 14 ore și de suma de 17 469,10 lei pentru cercuri pentru 4 ore, în total suma de 101 779,27 lei.

Pentru perioada 01 ianuarie 2020-31 decembrie 2020 a fost privat nelegitim de suma de 28 908,00 lei pentru funcția de director adjunct, de suma de 79 918,56 lei pentru funcția de profesor de matematică pentru 14 ore și de suma de 20 856,00 lei pentru cercuri pentru 4 ore, în total suma de 129 682,56 lei.

Pentru perioada 01 ianuarie 2021-17 iunie 2021 fost privat nelegitim de suma de 13 181,25 lei pentru funcția de director adjunct, de suma de 34 551,79 lei pentru funcția de profesor de matematică pentru 14 ore și de suma de 8 934,4 lei pentru cercuri pentru 4 ore, în total suma de 56 748,26 lei.

Astfel, instanța de recurs dispune acordarea despăgubirii pentru absența forțată de locul de muncă a lui Vladimir Cărăuș pentru funcția de director adjunct și profesor de matematică în IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești în sumă de 288 210,09 lei.

Totodată, Colegiul menționează că la achitarea despăgubirii pentru absența forțată de locul de muncă angajatorul va deduce din aceste plăți contribuțiile de asigurări sociale și medicale cât și impozitul pe venit.

Această obligație a angajatorului rezultă din prevederile art. 10 din Codul muncii, art. 88 din Codul fiscal.

Conform art. 10, alin. (1), lit. o) din Codul muncii angajatorul are dreptul să efectueze asigurarea socială și medicală obligatorie a salariaților în modul prevăzut de legislația în vigoare.

Articolul 88, alin. (1) din Codul fiscal indică că fiecare angajator care plătește lucrătorului salariu (inclusiv primele și facilitățile acordate) este obligat să calculeze, ținând cont de scutirile solicitate de angajat și de deduceri și să rețină din aceste plăți un impozit, determinat conform modului stabilit de Guvern.

În aceste circumstanțe Colegiul lărgit menționează că IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești la achitarea despăgubirii pentru absența forțată de locul de muncă urmează să calculeze și să achite impozitul pe venit, contribuții de asigurări sociale și medicale în beneficiul statului conform modului stabilit de Guvern.

Cu referire la pretenția lui Vladimir Cărăuș privind repararea prejudiciului moral instanța de recurs reține că în conformitate cu art. 90, alin. (3) din Codul muncii mărimea reparării prejudiciului moral se determină de către instanța de judecată, ținându-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

Totodată, conform art. 329 din Codul muncii angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel. Prejudiciul moral se repară în formă bănească sau într-o altă formă materială determinată de părți. Litigiile și conflictele apărute în legătură cu repararea prejudiciului moral se soluționează de instanța de judecată, indiferent de mărimea prejudiciului material ce urmează a fi reparat.

Colegiul lărgit menționează că obligarea angajatorului la plata prejudiciului moral este reglementată expres prin alin. (1) din art. 329 din Codul muncii, deci pentru a angaja răspunderea patrimonială pentru daune morale este necesar să se dovedească elementele răspunderii civile, respectiv fapta ilicită a angajatorului, prejudiciul și legătura de cauzalitate. Adică, angajatorul este obligat, în temeiul normelor și principiilor răspunderii civile contractuale, să îl despăgubească pe salariat în situația în care acesta a suferit un prejudiciu moral din culpa angajatorului în legătură cu privarea ilegală de posibilitatea de a munci.

La caz, instanța de recurs reține că IP Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești prin concedierea ilegală i-a adus lui Vladimir Cărauș atingere dreptului constituțional la muncă, iar drept urmare suferințe emoționale în urma cărora starea de sănătate s-a înrăutățit.

Astfel, Colegiul lărgit având în vedere caracterul și gradul de gravitate al încălcărilor admise de către angajator, de caracterul și gradul suferințelor psihice, consideră parțial întemeiată pretenția lui Vladimir Cărauș cu privire la compensarea prejudiciului moral și depune spre încasare suma de 12 000,0 lei, care este echivalentă prejudiciului suportat și corespunde cu prevederile art. 90, alin. (3) din Codul muncii, iar suma solicitată de Vladimir Cărauș de a fi încasată cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 50 000 lei este vădit disproporțională și excesivă în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al echității.

Vladimir Cărauș prin acțiunea înaintată a mai solicitat și la încasarea cheltuielilor de judecată suportate pentru asistență juridică în mărime de 8100 lei și cheltuieli de transport în mărime de 1 500 lei.

Conform art. 90, lit. d) și i) din Codul de procedură civilă din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de transport și de cazare suportate de părți și de alți participanți la proces în legătură cu prezentarea lor în instanță și cheltuielile de asistență juridică.

Potrivit art. 94, alin. (1) din Codul de procedură civilă instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Vladimir Cărauș a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată suportate pentru transport în mărime de 1 500 lei, însă prin prisma art. 118, alin. (3) din Codul de procedură civilă nu și-a probat această pretenție, ea urmând a fi respinsă ca neprobată.

Totodată, conform art. 96, alin. (1) din Codul de procedură civilă instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost

reale, necesare și rezonabile, iar alin.(1¹) al aceluiași articol prevede că cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

La caz se atestă că Vladimir Căraș a fost reprezentat de avocatul Tamara Plămădeală în baza mandatului seria MA nr. 1416172 din 01 iulie 2020.

Cheltuielile pentru asistența juridică acordate în prezenta cauză de către avocatul Tamara Plămădeală în interesele lui Vladimir Căraș sunt confirmate prin contractul de asistență juridică încheiat la data de 30 decembrie 2019 și ordinul de plată seria PL nr. 976854 din care rezultă că Vladimir Căraș la 30 decembrie 2019 a achitat avocatului Tamara Plămădeală suma de 6 000 lei pentru asistența juridică în cauza civilă privind restabilirea în funcție. (f.d. 112,113, vol. I) Această sumă a fost necesară, rezonabilă și real suportată de către Vladimir Căraș.

În concluzie, Colegiul lărgit relevă că în cadrul judecării cauzei, instanțele de judecată ierarhic inferioare au creat participanților la proces condiții obiective și echitabile pentru exercitarea drepturilor și obligațiunilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea între părți a dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art. 6 al Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului.

Astfel, având în vedere faptul că instanțele de judecată ierarhic inferioare au interpretat eronat normele de drept material ce reglementează instituția desfacerii contractului individual de muncă la inițiativa angajatorului Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond și de a emite o nouă hotărâre, prin care a admite parțial pretențiile înaintate de către Vladimir Căraș.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 445, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă Colegiul Civil, comercial și de contencios lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Vladimir Căraș.

Se casează decizia din data de 22 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din data de 17 mai 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Vladimir Căraș împotriva Instituției Publice Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată și se emite o nouă hotărâre prin care se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Vladimir Căraș.

Se anulează ordinul nr. 73 din 05 februarie 2019 emis de Instituția Publică Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești privind concedierea lui Vladimir Căraș din funcția de director adjunct cu cumularea funcției de profesor de matematică în baza art. 86, alin.(1), lit. y¹) din Codul muncii.

Se încasează de la Instituția Publică Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești în beneficiul lui Vladimir Căraș despăgubirea pentru absența forțată de la locul de muncă pentru perioada 06 februarie 2019-17 iunie 2021, în sumă de 288 210,09 (două sute optzeci și opt mii două sute zece lei și 09 bani) lei.

Se obligă Instituția Publică Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești să calculeze și să achite din despăgubirea pentru absența forțată de la locul de muncă achitată lui Vladimir Căraș impozitul pe venit, contribuțiile de asigurări sociale și medicale în beneficiul statului.

Se încasează de la Instituția Publică Gimnaziul „Anton Moraru” din satul Pistruieni, r-nul Telenești în beneficiul lui Vladimir Căraș prejudiciul moral în sumă de 12 000,00 (douăsprezece mii) lei și cheltuielile de judecată suportate pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 6 000,00 (șase mii) lei.

În rest, cerințele lui Vladimir Căraș se resping ca fiind neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu